

Stoomcursus* Nederlands

niveau A1

voor de

BBS Hannah Arendt Hannover

versie: september 2021

**) Crash-Kurs :)*

Stefan Saalmink
Rijnenborghstraat 3
3431 EX Nieuwegein
Nederland
stefan@trifolia.nl
+31 6 4879 5515

Dag 1: donderdag 30 september 2021

Introductie	3
Introductie in de Nederlandse taal	4
Aankomen in Nederland	5
Jezelf voorstellen (sich vorstellen)	6
Elkaar begroeten (sich begrüßen)	6
Afscheid nemen (sich verabschieden)	6
De pronomina (die Pronomen)	8
Onderweg (Unterwegs)	9
Herhalen: wie ben je?	10
Met de trein (Mit dem Zug)	11
Intermezzo: de OV-chipkaart	13
Extravagante valse vrienden	14
Oefening: iets lezen en kijken	15
Übung: etwas lesen und schauen	15
Annex 1 : extra oefeningen	24
Annex 2 : extra onderwerpen	26
Annex 2 (vervolg) : extra onderwerpen	27
Annex 3: verhaaltje	29
Annex 4 : bronnen en aanbevolen literatuur	32

Introductie

Wat weten jullie al over Nederland, Friesland en Leeuwarden? *Was wisst ihr schon über die Niederlande, Friesland und Leeuwarden?*

ZDF Volle Kanne - Traveltip Leeuwarden

Bron: <https://www.youtube.com/watch?v=ng8Ti0u87sM>

Bekende (bekannte) personen uit Leeuwarden / Friesland

Marie Luise von
Hessen-Kassel,
Prinzessin von
Oranien | Foto: CC0

Mata Hari | Foto: CC0

Epke Zonderland met
Olympisch goud.
| Foto: Jladage CC BY-
SA 3.0

Doutzen Kroes in
Cannes | Foto:
Georges Biard CC BY-
SA 3.0

Introductie in de Nederlandse taal

Ziel: *lernen wie man einige Konsonanten und (Doppel)-Vokale ausspricht.*

Een aantal bijzonderheden bij de uitspraak. *Einige Besonderheiten bei der Aussprache.*

g	liggen	liegen	dt. <u>l</u> achen
oe	het boek	das Buch	dt. <u>Bu</u> ch (etw. kürzer)
eu	dat is leuk	das macht spaß	dt. <u>Ö</u> sterreich
ou / au	het zout / de auto	das Salz / das Auto	dt. <u>Au</u> to
ei / ij	de trein / de tijd	der Zug / die Zeit	fr. Marse <u>i</u> lle
ui	het huis / de ui	das Haus / der Zwiebel	fr. portef <u>eu</u> ille
a (kurz)	het bad	das Bad	dt. <u>l</u> assen
a (lang)	praten	reden	dt. Ma <u>a</u> ß
aa (lang)	de maan	der Mond	dt. Ma <u>a</u> ß

Bron: PONS Grammatik kurz und bündig

Holländische Wörter erraten! I mit Maximeee

Die Wörter:

achteruitkijkspiegel
flauwekul
verschrikkelijk / vreselijk
watermeloen
stopcontact
zwembroek

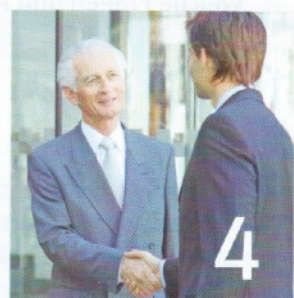
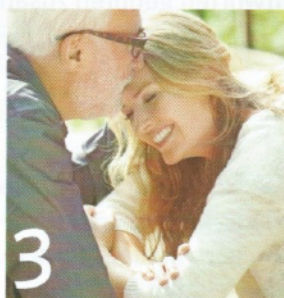
Bron: <https://www.youtube.com/watch?v=wHxlp4t8TuU>

Aankomen in Nederland

Ziel: *Bekantschaft machen mit dem gesprochenen Niederländisch*

1. Bekijk de foto's en luister naar de dialogen. Welke zin hoort bij welke foto? *Betrachtet die Fotos und höre die Dialoge an. Welcher Satz gehört zu welchem Foto?*

Welkom in Nederland! • Ik neem je koffer wel. • Kom, we gaan naar huis. • Leuk je te leren kennen.

2. Luister en lees mee. Lees de dialogen daarna hardop. *Höre zu und lese mit. Lese die Dialoge danach laut.*

dialogoog 1

- Hé lieverd!
- Hallo Pieter. Wat fijn je weer te zien.
- Ik neem je koffer wel.
- Dank je wel.

dialogoog 2

- Hallo Leoniek.
- Hoi. Dit is Hanna, een vriendin van mij. Ze is hier op vakantie.
- Dag Hanna. Ik heet Marieke. Leuk je te leren kennen. Waar kom je vandaan?
- Ik kom uit Zwitserland. Ik woon in Binningen, dat is in de buurt van Bazel.

dialogoog 3

- Dag pap!
- Hallo Floortje. Welkom terug.
- Dank je wel. Ik ben heel moe.
- Kom, we gaan naar huis.
- Ja, fijn.

dialogoog 4

- Goedemiddag. Bent u meneer Köhler?
- Goedemiddag. Ja, ik ben Matthias Köhler van Philips Duitsland. En wie bent u?
- Ik ben Joost van Beek. Welkom in Nederland!
- Dank u wel.

> **Quizlet HA02** (https://quizlet.com/_6yentv?x=1jq&i=110719)

Bron: *Welkom!* neu hoofdstuk 1

Jezelf voorstellen (*sich vorstellen*)

Ziel: *Lernen wie man sich begrüßt, vorstellt und verabschiedet*

3a. Lees de dialogen nog eens. Lese die Dialoge noch einmal.

Wie kann man auf Niederländisch ...

1. ... sagen, wie man heißt? _____
2. ... sagen, woher man kommt? _____
3. ... sagen, wo man woht? _____

Elkaar begroeten (*sich begrüßen*)

3b. En hoe kun je elkaar begroeten? Und wie begrüßt man sich?

Guckt euch ggf. dieses Video an: <https://www.youtube.com/watch?v=jzTUo7efsow>

Generell (formell): _____

Generell (informell) _____ / _____ / _____ /

Vóór 12 uur: _____

Van 12 tot 18 uur: _____

Na 18 uur: _____

Afscheid nemen (*sich verabschieden*)

3c. En hoe neem je afscheid? Und wie verabschiedet man sich?

Auf Wiedersehen _____

Tschüss _____ / _____ / _____ /

4a. Welke vragen en antwoorden horen bij elkaar? Welche Fragen und Antworten gehören zusammen?

1. Wie ben je?	a. Ik heet Salih.
2. Waar kom je vandaan?	b. Het gaat goed. En met jou?*
3. Waar woon je?	c. Ja, ik ben Friederike Müller.
4. Hoe gaat het?	d. Ik kom uit Duitsland.
5. Hoe heet je?	e. Ik ben Marrit.
6. Bent u mevrouw Müller?	f. Ik woon in Wunstorf. Dat is in de buurt van Hannover.

4b. Wie ben je en waar kom je vandaan?

Begroet iemand in de groep, vraag hoe het gaat, en vraag wie hij (er) / zij (sie) is, en waar hij / zij vandaan komt. Maak aantekeningen (Notizen) in het Nederlands (auf *Niederländisch*).

Begroeting en vraag / Begrüßung und Frage

Aantekeningen / Notizen

* En met jou? = *Und dir?*

De pronomina (die Pronomen)

5. De subjectspronomen. Suche in den Dialogen bei 2 die Subjektspronomen und vervollständige die Tabelle.

	Singular	Plural
1. Person	_____ (ich)	_____ / <u>wij</u> (wir)
2. Person	_____ / <u>jij</u> (du)	<u>jullie</u> (ihr)
2. Person (formell)	_____ (Sie)	
3. Person	<u>hij</u> (er) _____ / <u>zij</u> (sie) <u>het</u> (es)	<u>ze</u> / <u>zij</u> (sie)

g

Einige Pronomen haben eine unbetonte (je, ze, we) und eine betonte Form (jij, zij, wij). Man verwendet die betonte Form vor allem, wenn man einen Gegensatz ausdrücken will: *Hoe heet **je**?* – *Ik heet Jorien. En hoe heet **jij**?*

6. Vul de juiste (richtige) subjectspronomen (ik / hij / zij / ...) in.

1 Dit is Martijn. _____ komt met de trein uit Amsterdam. Martijn werkt daar bij een bank, maar _____ woont in Haarlem.

2 Dat zijn Nienke en Jaap. Nienke: " _____ gaan vaak met de trein op vakantie naar België. _____ hebben een vriend in Gent. _____ heet Geert."

3 Dit is Nora. _____ zit tegenover Elise. _____ wonen in Groningen en komen met de trein uit Maastricht. Nora: " _____ zitten vaak lang in de trein. _____ werk dan altijd, maar _____ slaapt."

Onderweg (*Unterwegs*)

7. Reizen naar Nederland. *Reisen in die Niederlande.*

We gaan met de auto / de trein / het vliegtuig / de fiets / de bus / de boot naar Nederland.

Van Hannover naar Leeuwarden gaat geen directe trein. Je kunt met de trein reizen via Leer* of via Hengelo. De reis duurt ongeveer 4,5 uur.

Met de auto duurt het ongeveer 4 uur. Zonder pauze!

En met de fiets duurt de reis ongeveer 24 uur. Ook zonder pauze ;-).

8. Vul de tabel aan (onregelmatige werkwoorden). *Ergänze die Tabelle (unregelmäßige Verben; siehe auch die Dialoge bei 2 und die Texte bei 6).*

	hebben	zijn	komen	gaan
ik	heb			
je/ jij	hebt			
u	hebt / heeft	bent		
hij, ze/zij, het	heeft	is		
we/wij	hebben	zijn	komen	gaan
jullie	hebben	zijn	komen	gaan
ze/zij	hebben	zijn	komen	gaan

*) Je moet dan deels met de bus!

> **Quizlet HA05** (https://quizlet.com/_6yetdi?x=1jq&i=11o7l9)

Herhalen: wie ben je?

9. Opschrijven en voorlezen. *Aufschreiben und vorlesen.*

a) Vertel wie je bent.	<u>wer</u>
b) Vertel dan waar je vandaan komt.	<u>wo ... her</u>
c) En vertel hoe je naar Nederland gaat.	<u>wie</u>
d) Vertel dan wanneer je gaat. *	<u>wann</u>
e) Vertel dan waar in Nederland je naartoe gaat.	<u>wo ... hin</u>

*) Siehe Annex 2: de telwoorden / die Zahlwörter

Met de trein (*Mit dem Zug*)

10. Dialoog: in de trein naar Leeuwarden

Jullie zitten in de trein van Zwolle naar Leeuwarden. De conductrice komt langs en vraagt om de kaartjes.

Conductrice: „Goedemiddag dames en heren, jongens en meisjes! Uw vervoersbewijzen alstublieft.“

Cristiane: „Alstublieft! Dit zijn de kaartjes van de hele groep.“

Conductrice: „Wat gezellig! Waar gaan jullie naartoe?“

Peter: „We gaan naar Leeuwarden.“

Conductrice: „Aha, weten jullie al dat er geen treinen rijden tussen Heerenveen en Leeuwarden?“

Peter: „Nee, dat hadden we nog niet gehoord. Hoe moeten we dan verder vanaf Heerenveen?“

Conductrice: „Vanaf Heerenveen rijden er bussen. De reis duurt daarom een half uurtje langer“

Cristiane: „Goed te weten. Ik bel meteen even om te vertellen dat we iets later aankomen.“

Conductrice: „En onze excuses voor het ongemak.“

Peter: „Geen probleem!“

Conductrice: „Tot ziens en nog een fijne reis!“

11. Vertaal de woorden uit 10 | übersetze die Wörter aus 10

de conductrice _____

de kaartjes _____

uw vervoersbewijzen _____

de hele groep _____

geen treinen _____

tussen _____

nog niet gehoord _____

verder _____

bussen _____

meteen _____

iets later _____

onze excuses _____

een fijne reis _____

Als je klaar bent, kun je de oplossingen hier nakijken:

Wenn du fertig bist, kannst du die Lösungen hier nachsehen:

> **Quizlet HA06** (https://quizlet.com/_6yf006?x=1jqt&i=11o7l9)

Intermezzo: de OV-chipkaart

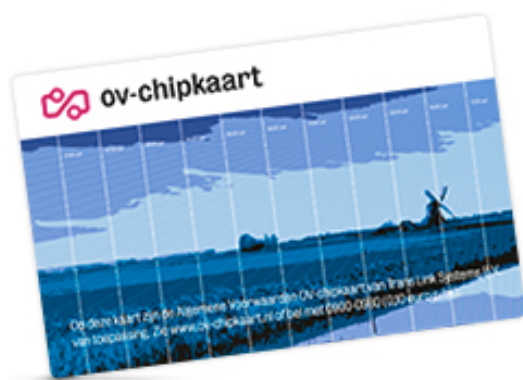
In öffentlichen Verkehrsmitteln reisen Sie in den Niederlanden mit der sogenannten OV-chipkaart, einer Art Kreditkarte, die für Bus, Straßenbahn, U-Bahn und Bahn gültig ist. Da es keine spezielle OV-chipkaart für Touristen gibt, können Sie – falls Sie sich mehrere Tage in den Niederlanden aufhalten und dabei häufiger öffentliche Verkehrsmittel benutzen wollen – am besten eine einmalige oder eine "anonieme OV-chipkaart" verwenden.

Erwerben Sie eine ‚anonyme OV-chipkaart‘ bei einer Verkaufsstelle an einem Bahnhof oder in einem Zeitschriftenladen.

Die anonyme OV-chipkaart kostet 7,50 Euro und bleibt maximal fünf Jahre gültig.

Um mit der Bahn reisen zu können, müssen mindestens 20 Euro Guthaben auf Ihre anonyme OV-chipkaart geladen sein (mindestens 4 Euro für Bus, U-Bahn und Straßenbahn).

Mehr Infos: <http://www.holland.com/de/tourist/planen-sie-ihren-urlaub/reisen-durch-holland/ovchipkaart-1.htm>

Extravagante valse vrienden

Ziel: *Dich vor peinlichen Situationen schützen ;)*

12. Maak aantekeningen (Notizen), als je wilt ;D

Bron: <https://www.youtube.com/watch?v=6rFEyeE24ac>

Oefening: iets lezen en kijken

Übung: etwas lesen und schauen

Ziel: *Lernen einen niederländischen Text zu lesen und (hoffentlich ;)) entdecken, dass du schon viel besser Niederländisch lesen kannst, als du bisher gedacht hattest!*

> Vorm groepjes van twee of drie. *Bilde Zweier- oder Dreiergruppen.*

> Zoek een naam uit voor jullie groep: het moet een geografische aanduiding zijn uit de Nederlandse provincie Friesland. *Suche einen Namen aus für eure Gruppe: es soll eine geografische Bezeichnung sein aus der niederländischen Provinz Friesland.*

> Kies dan een van de artikelen die hieronder staan. Je mag natuurlijk ook een ander artikel kiezen van bijvoorbeeld <https://jeugdjournaal.nl>. *Wähle einen der nachfolgenden Berichten / Nachrichten aus. Es darf natürlich auch einen anderen Bericht sein. Auf z.B. <https://jeugdjournaal.nl> findest du weitere Nachrichten.*

> Lees het artikel en bekijk het filmpje dat erbij hoort. Probeer het hele artikel te begrijpen. *Lese den Nachricht und gucke das Video das dazu gehört. Versuche den kompletten Nachricht zu verstehen.*

> Lees dan, als jullie dat willen, het artikel voor aan de groep. Vertel dan in het Duits waar het over gaat. *Lese den Nachricht der Gruppe vor, wenn ihr möchtet. Erkläre dann worüber es sich handelt.*

Nieuw boek over Amalia met foto's van haar privéleven

Maandag 27 september 2021

In december wordt prinses Amalia 18 jaar en daarom komt er een speciaal boek uit over haar leven. Het boek krijgt de titel "Amalia". In het boek vertelt Amalia over hoe het is om prinses te zijn. Ook deelt ze een aantal foto's die nooit eerder te zien waren.

Het is niet het eerste boek over Amalia, maar het is wel het eerste boek waar de prinses zelf voor geïnterviewd is.

Paardrijden

Het boek wordt geschreven door cabaretier Claudia de Breij. Zij ging deze zomer een paar keer langs bij de prinses om over allerlei dingen te praten. Zo ging het over haar toekomstdromen en haar tijd op de middelbare school.

Amalia heeft Claudia ook haar favoriete plek rondom huis laten zien. Dat zijn de stallen waar de paarden staan. Amalia is dol op paardrijden.

Bron, meer info en foto's: <https://jeugdjournaal.nl/artikel/2399468-nieuw-boek-over-amalia-met-foto-s-van-haar-priveleven.html> | Foto: ANP

Louis van Gaal voor één keer trainer van Telstar

Zaterdag 25 september 2021

De spelers van Telstar hadden een nieuwe inval-trainer vrijdagavond. Niet zomaar iemand, maar bondscoach Louis van Gaal! Meer dan 40 jaar geleden speelde hij bij Telstar en daarom vond hij het leuk om iets voor zijn oude club te doen.

Voor Telstar stond er een wedstrijd tegen Jong AZ op het programma. Louis van Gaal was vastbesloten de wedstrijd te winnen en daarom was hij net zo streng als altijd.

Maar de strenge aanpak werkt wel. Telstar maakt het enige doelpunt van de avond en wint de wedstrijd met 1-0.

Toch moest Van Gaal na afloop toegeven dat het Nederlands elftal net wat beter kan voetballen.

Bron: <https://jeugdjournaal.nl/artikel/2399190-louis-van-gaal-voor-een-keer-trainer-van-telstar.html> | Foto: ANP

1,5-meterregel afgeschaft, coronatoegangsbewijs gaat in

Zaterdag 25 september 2021

Vanaf vandaag gelden nieuwe corona-regels. 1,5 meter afstand houden is niet meer verplicht. En op scholen hoeven leerlingen geen mondkapje meer te dragen. Er gaat wel een nieuwe regel in. Iedereen van 13 jaar en ouder moet op plekken waar veel mensen komen een coronatoegangsbewijs laten zien.

Dat is een bewijs dat je corona hebt gehad, gevaccineerd bent of negatief getest bent. Zo'n bewijs is bijvoorbeeld verplicht bij een restaurant, café en in de bioscoop. Het bewijs kun je laten zien met de app Coronacheck of gewoon op een papiertje. Alleen op het terras hoef je geen bewijs te laten zien.

Meer mensen

Bij restaurants en cafés mogen meer mensen naar binnen. Voetbalstadions mogen zelfs weer helemaal vol. Ook daar moeten alle fans bij de ingang een coronabewijs laten zien.

Sommige regels veranderen niet. Zo moeten cafés, restaurants en discotheken nog steeds tussen 00.00 uur en 06.00 dicht blijven. Ook moet je nog wel een mondkapje dragen in de trein en in de bus.

Bron en filmpje: <https://jeugdjournaal.nl/artikel/2399163-1-5-meterregel-afgeschaft-coronatoegangsbewijs-gaat-in.html> | Afbeelding: bol.com

'Nederlanders moeten egels handje helpen'

Vrijdag 24 september 2021

Het gaat niet goed met de egel in Nederland. De afgelopen 25 jaar is het aantal egels met 65 procent afgenomen. De afname komt doordat er elk jaar heel wat egels worden doodgereden door auto's. Egel-deskundigen roepen op de dieren een handje te helpen.

Egel-weetjes

- Een egel heeft zo'n beetje 7000 stekels. Als er gevaar is rollen ze zich op tot een stekelig bolletje.
- Ze leven alleen, niet in een groep.
- Een egel is vooral 's nachts actief. Dan legt het dier soms wel 5 kilometer af.
- In de winter kom je ze niet tegen, want dan houden ze een winterslaap. Die kan wel een half jaar duren.

Je kan verschillende dingen doen om egels beter te beschermen tegen het verkeer. Zo kan je bijvoorbeeld een huisje voor ze maken in je tuin. Ook kan het helpen om een doorgang te maken tussen twee tuinen. Een soort egel-snelweg dus.

Het idee is dat egels zo minder vaak de weg op gaan. Zo gaan er dus ook minder egels dood door het verkeer.

Dit weekend wordt er een grote egeltelling gehouden. Daar kun je aan meedoen. Op de website tuintelling.nl vind je meer informatie.

Bron en filmpje: <https://jeugdjournaal.nl/artikel/2399113-nederlanders-moeten-egels-handje-helpen.html> | Foto: BS Thurner Hof Braunbrustigel Stacheln CC BY-SA 3.0

Vrouw vliegt door de lucht met een groep ganzen

Vrijdag 24 september 2021

De Franse Nathalie vliegt in een klein vliegtuigje door de lucht. En ze is niet alleen. Ze vliegt samen met een zwerm ganzen boven de Franse Alpen.

De dieren zijn getraind om dicht bij het vliegtuigje te blijven. Daardoor lijkt het net alsof het vliegtuigje onderdeel is van de groep.

Blind

Nathalie heeft een oogziekte waardoor ze langzaam blind wordt. Het was haar droom om een keer samen met ganzen door de lucht te vliegen. Toen ze weer veilig op de grond was, moest Nathalie huilen omdat ze de vlucht zo mooi vond. Gelukkig was er een familielid mee om haar te troosten.

“Het is gewoon magisch om de beesten zo te zien vliegen,” zei Natalie na haar bijzondere ervaring.

Bron en filmpje: <https://jeugdjournaal.nl/artikel/2399067-vrouw-vliegt-door-de-lucht-met-een-groep-ganzen.html> | Foto: still uit het filmpje van het Jeugdjournaal

Welke hond kan het beste surfen?

Zondag 26 september 2021

Aan de kust van Californië wordt druk gesurft. Maar niet door mensen. Veertig honden doen daar mee aan een kampioenschap en staan op de surfplank. Het is de bedoeling dat de honden zo goed mogelijk in balans blijven. En dat gaat best goed.

De honden komen vanuit de hele wereld naar de Verenigde Staten voor de wedstrijd. En zoals bij een echte wedstrijd zijn er winnaars. De drie beste surfhonden krijgen een prijs en mogen op het podium staan.

Bron en filmpje: <https://jeugdjournaal.nl/artikel/2399369-welke-hond-kan-het-beste-surfen.html> | Foto: still uit het filmpje van het Jeugdjournaal

Marrit van der Wal verdedigt Friese eer op NK fierljeppen

Fierljeppen

Fierljeppen is een sport waarbij een atleet probeert met behulp van een polsstok een zo groot mogelijke afstand over een sloot te overbruggen. Het is een traditionele Friese sport. Een keer per jaar wordt het Nederlands Kampioenschap (NK) georganiseerd.

Friese winnares

Met een sprong van 16,31 meter heeft Marrit van der Wal uit It Heidenskip het Nederlands Kampioenschap fierljeppen gewonnen. Het NK werd gehouden op 18 september in Burgum (Friesland). Bij de mannen won Wouter van Midden met een sprong van 21,42 meter.

Buitenland

De Nederlandse Fierljepbond promoot de sport ook in het buitenland. In onder andere België, Japan en Zuid-Korea wordt ook gefierljept. Ook in Ost-Friesland in Duitsland is de traditie bekend onder de naam "Pultstockspringen".

Bron en filmpje: <https://www.omroepfryslan.nl/nieuws/1090877-marrit-van-der-wal-houdt-met-titel-friese-eer-hoog-op-nk-fierljeppen> - tekst aangepast door Stefan

“Leeftijd om energy drinks te kopen moet naar 18 jaar”

Donderdag 23 september

Energy drink kopen? Dan moet je 18 jaar of ouder zijn. Dat vinden voedingsdeskundigen. Volgens hen zijn de drankjes erg slecht voor de gezondheid van kinderen. Je kan er hartproblemen van krijgen. Soms moeten jongeren daar zelfs voor naar het ziekenhuis.

Daarom is het beter als jongeren geen energy drink meer kunnen kopen, zeggen de deskundigen. Nu geldt er bij de meeste supermarkten geen leeftijdsgrens. Alleen bij Aldi en Lidl moet je 14 jaar zijn om energy drink te kopen.

Andere supermarkten hebben gezegd dat ze best een leeftijdsgrens willen invoeren. Maar dan moeten er duidelijke regels over komen, zeggen ze. Daar gaat het ministerie van Volksgezondheid over. Als die zo'n leeftijdsgrens wil, moeten ze daar een wet voor maken. Die moet worden goedgekeurd door de Tweede Kamer en de Eerste Kamer. Pas dan kan er zo'n leeftijdsgrens komen.

Bron en poll: <https://jeugdjournaal.nl/artikel/2398930-deskundigen-leeftijd-om-energy-drinks-te-kopen-moet-naar-18-jaar.html> | Foto: ANP

Annex 1 : extra oefeningen

13. Pronomen (Subjekt)

1. Femke is moe. _____ gaat naar huis.
2. Dat zijn Sanne en Willem. _____ wonen in Middelburg.
3. Ben _____ moe, Hanna?
4. _____ (Pieter) neemt de koffer.
5. Bent _____ mevrouw Smit?
6. _____ kom uit Apeldoorn.
7. Ik heet Joost. En _____ ?
8. Dat zijn Nienke en Jaap. _____ gaan vaak met de trein op vakantie.
9. Leoniek en Marieke, waar komen _____ vandaan?
10. Ik ben Hans, en dit is Ines. _____ zijn hier op vakantie.

14. Het presens (das Präsens)

Schaue dir die Verbformen an und finde die Regeln für die Konjugation der Verben im Präsens.

werken > **werk** + **en**
Infinitiv > **Stamm** + **Endung**

Form	Regel	Form	Regel
ik werk	<u>Stamm</u>	we/wij werken	
je/jij werkt		jullie werken	
u werkt		ze/zij werken	
hij			
ze/zij werkt			
het			

Das formelle Pronomen *u* bezieht sich auf eine oder mehrere Personen. Das Verb hat aber immer die Form des Singulars.

Geht das Verb dem Subjektspronomen *je/jij* voraus (z. B. in Fragen), so entfällt die Endung -t: *je werkt – werk je?*

15. Ergänze die Tabelle (Siehe auch die Dialoge auf S. 5 und S. 7).

	wonen	heten	kennen	zitten
ik	<i>woon</i>			
je/ jij				
u				
hij, ze/zij, het				
we/wij				
jullie				
ze/zij				

Bron: Welkom! neu hoofdstuk 1

> Quizlet HA04 (https://quizlet.com/_6yesbq?x=1jq&i=11o7l9)

16. Verben (1)

zijn • gaan • komen

1. Ze een vriendin van Nora.
2. Jaap en Nienke met de trein naar Utrecht.
3. Waar u vandaan?
4. Ik Pieter. En wie jij?
5. Floortje met de trein uit Zwitserland terug.
6. Ik heel moe. Ik naar huis.

17. Verben (2)

1. Ik (zijn) Frans. Hij (heten) Paul Willem.
2. Waar (wonen) je, Jan? – Ik (wonen) in Rotterdam.
3. (kennen) u mevrouw Wouters? Ze (komen) uit Haarlem.
4. Tom en Anne, waar (werken) jullie? – We (werken) bij een bank.

Annex 2 : extra onderwerpen

◆ Dagen, maanden, seizoenen		Tage, Monate, Jahreszeiten	
Eergisteren was het dinsdag. Gisteren was het woensdag. → Vandaag is het donderdag. Morgen is het vrijdag. Overmorgen is het zaterdag. Het is zondag. Het is maandag.		Vorgestern war Dienstag. Gestern war Mittwoch. Heute ist Donnerstag. Morgen ist Freitag. Übermorgen ist Samstag. Es ist Sonntag. Est ist Montag.	
de winter	de lente / het voorjaar	de zomer	de herfst / het najaar
der Winter	der Frühling / das Frühjahr	der Sommer	der Herbst
januari	april	juli	oktober
februari	mei	augustus	november
maart	juni	september	december

Bron: In de startblokken

Het is tien uur!

			
... tien uur.	... vijf over tien.	... kwart over tien	... half elf.
			
... vijf over half elf.	... kwart voor elf.	... twee voor elf.	... tien voor half twaalf.

Der Tag wird in vier Abschnitte eingeteilt: 's ochtends / 's morgens (6 - 12 Uhr), 's middags (12 - 18 Uhr), 's avonds (18 - 24 Uhr) und 's nachts (0 - 6 Uhr).

Für Zeitpunkte verwendet man *om*, für Zeiträume *van ... tot*: De film begint **om** half negen.
De winkel is open **van acht tot twaalf uur**.

Nur wenn die Zeit ganz exakt angegeben werden soll, verwendet man das 24-Stunden-System:
De trein vertrekt **om veertien uur achtendertig**.

Bron: Welkom! neu

Annex 2 (vervolg) : extra onderwerpen

Telwoorden

0	nul				
1	één	11	elf	21	eenentwintig
2	twee	12	twalf	22	tweeëntwintig
3	drie	13	der tien	30	der tig
4	vier	14	veer tien	40	veer tig
5	vijf	15	vijftien	50	vijftig
6	zes	16	zestien	60	zestig
7	zeven	17	zeventien	70	zeventig
8	acht	18	achttien	80	t achtig
9	negen	19	negentien	90	negentig
10	tien	20	twintig	100	honderd
124	honderdvierentwintig				
1000	duizend				

Pronomen

subject	object
ik	mij / me
jij / je	jou / je
u	u
hij	hem
de-woord (singularis)	hem
zij / ze	haar
het	het
het-woord (singularis)	het
wij / we	ons
jullie	jullie
zij / ze	hen / ze
de / het-woord (pluralis)	ze

Pronomen (vervolg)

Subject	Possessief pronomen
ik	mijn broer
jij / je	jouw / je ouders
u	uw adres
hij	zijn werk
zij / ze	haar foto
wij / we	onze les ons adres
jullie	jullie docent
zij / ze	hun familie

Modale werkwoorden

	<i>mogen</i>	<i>willen</i>	<i>moeten</i>	<i>kunnen</i>	<i>zullen</i>
ik	mag	wil	moet	kan	zal
jij / je	mag	wil / wilt	moet	kan / kunt	zal / zult
u	mag	wil / wilt	moet	kan / kunt	zal / zult
hij	mag	wil	moet	kan	zal
zij / ze					
het					
wij / we	mogen	willen	moeten	kunnen	zullen
jullie	mogen	willen	moeten	kunnen	zullen
zij / ze	mogen	willen	moeten	kunnen	zullen

dürfen wollen müssen können werden
Sollen brauchen sollen
mögen sollen (dürfen)
können (können)

Bron: In de startblokken

Annex 3: verhaaltje

De mier gaat op reis

Op een ochtend ging de mier op reis.

De eekhoorn keek hem na. Zijn hart klopte in zijn keel en na een tijdje riep hij, zo hard als hij kon:

“Mier! Kom terug!”

De mier was al in de verte en leek niet groter dan een stipje. Maar hij hoorde de eekhoorn wel.

Hij kwam terug en schudde zijn hoofd.

“Dat moet je niet roepen,” zei hij.

“Waarom niet?” vroeg de eekhoorn die heel blij was dat de mier terug was, en honing en beukenoten voor hem neerzette. “Als ik je daar in de verte zie, dan kan ik niet anders. Misschien vertrek je wel voorgoed!”

“Misschien wel,” zei de mier. “Maar je moet het niet roepen. Anders kan ik niet goed reizen.”

“Maar ik wil niet dat je op reis gaat,” zei de eekhoorn.

“En toch ga ik,” zei de mier.

De eekhoorn zuchtte diep.

De mier at een pot honing leeg en ging opnieuw op reis. Weer kwam hij in de verte en weer wilde de eekhoorn roepen dat hij terug moest komen. Maar hij beet op zijn tong, liet zijn hart maar bonzen en riep

niets. Het stipje dat de mier nog was werd lange tijd niet kleiner, en het leek ook om te kijken. Maar dat kon de eekhoorn niet goed zien.

Hardnekkig zweeg hij.

Tot zijn verbazing werd het stipje even later weer groter en kwam de mier weer terug.

"Eekhoorn, eekhoorn..." zei hij en schudde zijn hoofd.

"Maar ik heb niet geroepen dat je terug moest komen", zei de eekhoorn. "Ik heb helemaal niets geroepen."

"Maar je hebt het wel gedacht," zei de mier.

De eekhoorn keek de mier met grote ogen aan.

"Ja," zei hij aarzelend. "Ik heb het wel gedacht."

"Ik wist het wel!" riep de mier. "Je moet het niet denken."

De eekhoorn zweeg en zette alle honing en alle beukenoten die hij nog in zijn kast had voor de mier neer.

De mier at tot hij niet meer kon.

"Je mag het niet zeggen, je mag het niet denken en je mag het niet willen," zei hij ten slotte, terwijl hij met moeite opstond.

De eekhoorn keek hem onzeker aan. Hij wist niet hoe hij dat niet moest willen. Hij had nog nooit iets wat hij heel graag wilde niet gewild. Maar hij wilde ook niet dat de mier boos op hem werd. Zijn hoofd leek wel te kraken.

De mier groette hem en ging weer op reis.

De eekhoorn keek hem na en dacht uit alle macht aan niets. Niet ver van de beuk viel de mier om en bleef op zijn rug liggen.

“Ik moet even rusten,” riep hij en viel in slaap.

Het was een mooie dag en de eekhoorn ging voor zijn deur zitten en keek naar de mier, zonder iets te zeggen, te denken en te willen.

Laat in de middag werd de mier weer wakker. Hij rekte zich uit en herinnerde zich wat hij van plan was.

“Vandaag,” riep hij, “zie ik van mijn reis af.”

“Dat is goed,” riep de eekhoorn.

De mier klom langzaam de beuk in.

Even later zaten zij samen binnen, in het huis van de eekhoorn, en zagen de avondnevels door het bos kronkelen.

In de verte hoorden zij de merel zingen.

“Wat een dag,” zei de mier. De eekhoorn knikte en krabde zich achter zijn oor.

- *Toon Tellegen*

Annex 4 : bronnen en aanbevolen literatuur

PONS Pocket-Sprachführer Niederländisch, PONS GmbH, Stuttgart.

PONS Grammatik kurz & bündig – Niederländisch, PONS GmbH, Stuttgart.

Welkom! Neu, Niederländisch für Anfänger A1-A2, Klett, Stuttgart.

In de startblokken. Nederlands voor Duitstaligen. Coutinho, Bussum.

<http://einfachebuecher.de> → tolle Bücher für Anfänger.

<https://www.jeugdjournaal.nl> → Nachrichten für Jugendliche (in etwas einfachere Sprache)

www.ad.nl → Niederländische Zeitung

www.quizlet.com → Vokabeln üben!